

Færøerne og Grønland

1. Det danske riges befolkning

Hvis du vil vide mere...

Danmarks Statistik har offentliggjort tal for Færøerne og Grønland helt tilbage til den første *Statistiske Årbog* i 1896. Både Færøerne og Grønland har i dag deres eget statistikbureau, som kan byde på mange flere tal og oplysninger end præsenteret i årbogen. De to landes statistikbureauer findes på hjemmesiderne www.hagstova.fo for Færøerne og www.statgreen.gl for Grønland. Grønland udgiver desuden sin egen årbog med udførlig statistik. Beretningerne fra Rigsombudsmanden på Færøerne og Grønland er desuden gode kilder til orientering.

Ét rige – tre forskellige samfund

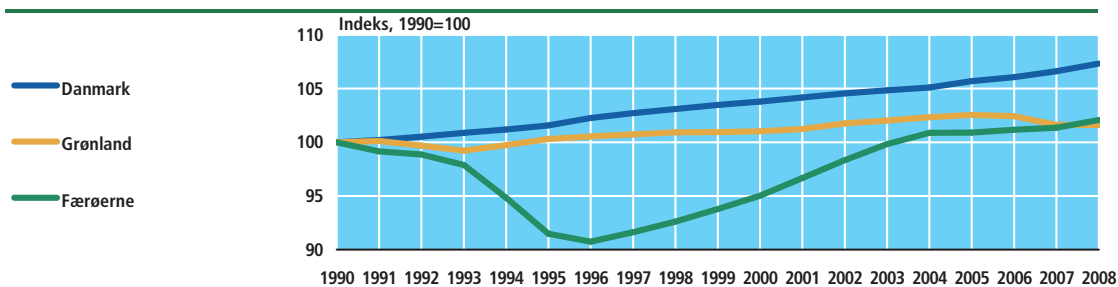
Færøerne og Grønland har tilbage til den tidlige middelalder været i rigsfællesskab med Danmark. I det 20. århundrede har landene gradvist frigjort sig fra Danmark og har i dag et udbygget hjemmestyre. Hjemmestyret blev etableret på Færøerne i 1948 og i Grønland i 1979. Det færøske og grønlandske hjemmestyre lovgiver om egne forhold som fx fiskeri, bolig, skole, handel, kommunale forhold mv., mens spørgsmål om udenrigs-, sikkerheds- og retspolitik er fællesanliggender efter dansk lov. Færøerne og Grønland er med tiden blevet mindre økonomisk afhængige af Danmark, men modtager betydelige midler fra den danske stat. I 2007 modtog Færøerne 616 mio. kr. i bloktilskud, mens Grønland modtog 3.202 mio. kr. Oven i dette afholder den danske stat udgifterne til bl.a. retsvæsen og forsvar.

Små befolkninger i forhold til den danske

Den danske befolkning er langt større end den færøske og grønlandske. Der bor 5,5 mio. mennesker i Danmark, mens der bor 49.000 på Færøerne og 56.000 i Grønland. Til sammenligning bor der omkring 50.000 i en middelstor dansk provinsby.

Figur 1

Befolkningsudvikling i Danmark, Færøerne og Grønland

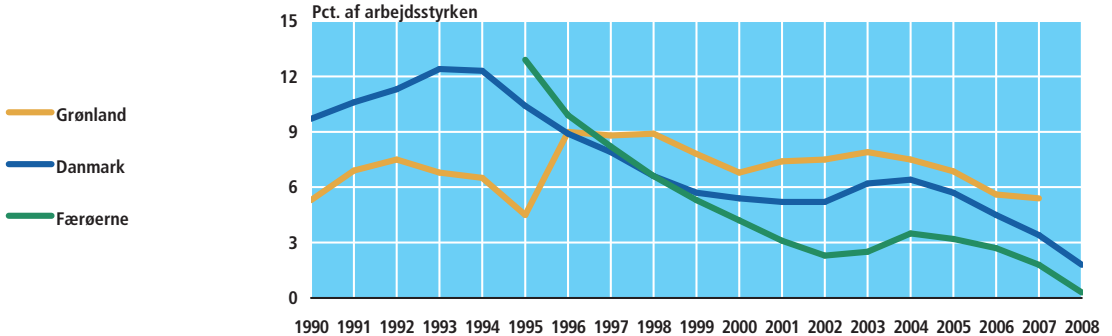
Færøernes krise i midten af 1990'erne

Mens befolkningen er steget svagt i Danmark og Grønland siden 1990, oplevede færingerne i midten af 1990'erne en kraftig tilbagegang i befolkningen. Hovedårs-

sagen var en økonomisk krise med negativ vækst og en stærkt stigende arbejdsløshed. Det færøske samfund havde desuden en gæld til udlandet på næsten 150 pct. af BNP. Først i 2003 var der lige så mange mennesker på Færøerne, som der var i 1990.

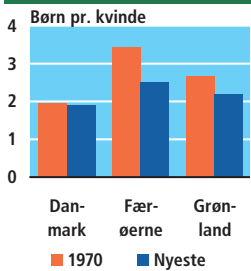
Figur 2

Ledighed i Danmark, Færøerne og Grønland

Anm.: Data for Færøerne er først gyldige fra og med 1995. 2008-tal for Grønland forelå ikke ved redaktionens afslutning.

Figur 3
Fertilitet

Anm.: Data for Danmark er fra 2008, Færøerne fra 2007 og Grønland fra 2006.

Færingar får flere børn...

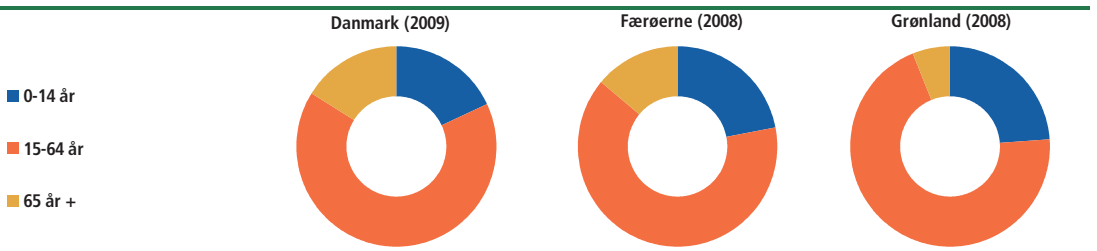
For alle tre dele af riget gælder det, at kvinder får færre børn i dag end for knap 40 år siden. I 1970 fik en færøsk kvinde i gennemsnit 3,4 børn mod 2,5 børn i dag. I Grønland fik en kvinde 2,7 børn i 1970 mod 2,2 børn i dag, og i Danmark fik kvinderne næsten to børn i 1970 mod 1,9 i dag. Fertiliteten har således været mest nedadgående på Færøerne, men det er stadig der, kvinderne får flest børn.

... og lever længere

Det er også på Færøerne, at folk lever længst. Mænds gennemsnitlige levealder på Færøerne er 77 år, mens danske mænd lever, til de er 76 år, og grønlandske mænd til de er 66 år. Tilsvarende lever færøske kvinder i gennemsnit, til de er 82 år, mens danske kvinder gennemsnitligt lever, til de er 81 år, og grønlandske kvinder 71 år. Den betragteligt lavere middellevetid i Grønland afspejles i, at der er relativt færre ældre i Grønland end i de øvrige dele af det danske rige. I Danmark findes imidlertid den laveste andel af unge til at bære fremtidens samfund. 18 pct. af danskerne er børn og unge op til og med 14 år, mens den samme andel er 22 pct. på Færøerne og 24 pct. i Grønland.

Figur 4

Alderssammensætning i Danmark, Færøerne og Grønland

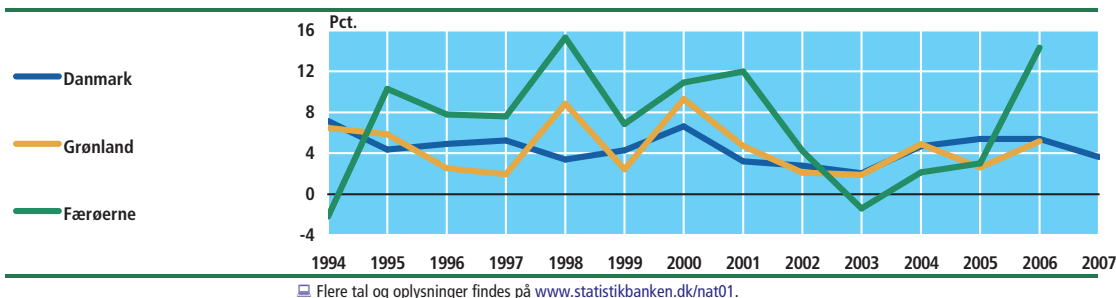
Færøerne og Grønland

2. Det danske riges økonomi

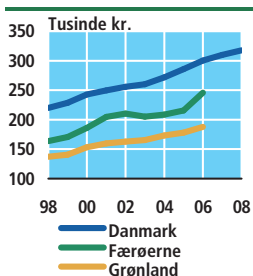
Små økonomier i forhold til den danske

De færøske og grønlandske økonomier er ganske små i forhold til den danske. Mens det danske bruttonationalprodukt (BNP) udgjorde 1.740 mia. kr. i 2008, var BNP i Grønland omtrent 11 mia. kr. i 2006. Færøernes BNP udgjorde i 2006 lige under 12 mia. kr.

Figur 5 Udviklingen i BNP i årets priser

Figur 6 BNP pr. indbygger i årets priser

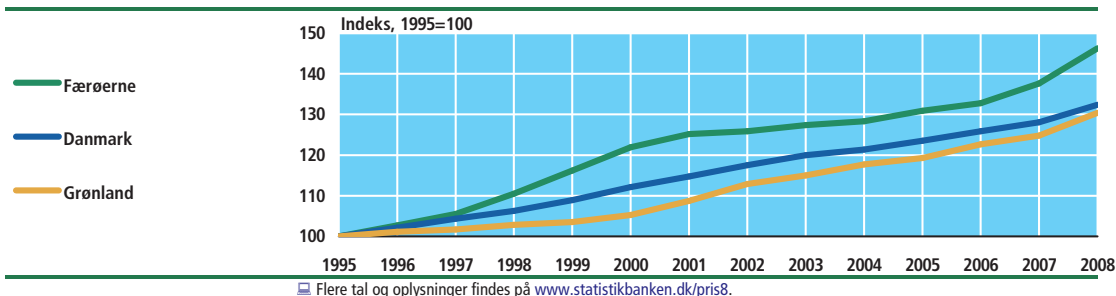
Fiskeriet har stor betydning for økonomien mod nord

Foruden den generelle konjunkturafmatning har den økonomiske udvikling på Færøerne og Grønland været stærkt påvirket af udviklingen i fiskeriet. Grønlands økonomi er specielt sårbar over for prisen på rejer. Færøernes økonomi er ligeledes stærkt afhængig af fiskeriet, herunder antal fiskedage, udviklingen for opdrættede laks og prisen på bl.a. rejer og torsk. Trods pæne vækstrater mod slutningen af 1990'erne havde Færøerne i 2003 en negativ vækst i BNP, men dette er siden vendt til en høj vækst i 2006. Generelt er det kendetegnende for Færøernes og Grønlands økonomi, at de er sårbare for svingninger i et enkeltstående erhverv, fiskeriet, og de har derfor større konjunkturudsving end Danmark.

Inflationen størst på Færøerne

Set over de seneste år er forbrugerpriserne steget mest på Færøerne. Mens Danmark og Grønland har haft en gennemsnitlig inflation på hhv. 2,5 og 2,3 pct. siden 1995, har inflationen på Færøerne gennemsnitligt været 3,6 pct. i samme periode.

Figur 7 Årlige ændringer i forbrugerprisindekset

Tabel 454 (side 1 af 2) **Nøgletal for Færøerne og Grønland**

	År	Danmark	År	Færøerne	År	Grønland
Geografi og klima						
Samlet areal, km ²	2009	43 098	2008	1 396	2009	2 166 086
Højeste punkt, meter	2009	171	2008	882	2009	3 693
Middeltemperatur, januar, celsius ¹	1961-1990	0,0	1961-1990	3,4	1961-1990	-7,4
Middeltemperatur, juli, celsius ¹	1961-1990	15,6	1961-1990	10,3	1961-1990	6,5
Nedbør, mm. ¹	1961-1990	712	1961-1990	1 284	1961-1990	752
Soltimer ¹	1961-1990	1 495	1961-1990	839
Befolkning						
Befolkning	2009	5 511 451	2009	48 778	2008	56 462
Indbyggere pr. km ²	2009	127,9	2009	34,9	2008	0,1
Fertilitet	2008	1,9	2007	2,5	2006	2,2
Middellevetid, mænd	2007-2008	76,3	2004-2008	76,8	2006	65,8
Middellevetid, kvinder	2007-2008	80,7	2004-2008	82,3	2006	71,2
Befolkning 0-14 år i pct.	2009	18	2008	22	2008	24
Befolkning 65 år + i pct.	2009	16	2008	14	2008	6
Vælses pr. 1.000 indbyggere	2007	6,7	2008	5,3
Skilsmisser pr. 1.000 indbyggere	2007	2,6	2008	1,1
Uddannelse						
Uddannelsesudgifter, mio. kr.	2007	124 609	2006	962	2007	1 587
Uddannelsesudgifter i pct. af BNP	2007	7,4	2006	8,8	2006	13,9
Uddannelsesudgifter pr. folkeskolelev	2007	88 012	2003	40 083	2006	151 516
Arbejdsmarked						
Arbejdsstyrken	2008	2 916 152	2008	29 400	2007	27 846
Beskæftigede i alt	2008	2 856 292	2008	29 300	2006	22 924
Ledige i pct. af arbejdsstyrken ²	2008	1,8	2008	0,3	2007	5,4
Erhvervsfrekvens, mænd i pct.	2008	81,8	2008	86,8	2006	78,6
Erhvervsfrekvens, kvinder i pct.	2008	76,3	2008	82,1	2006	73,3
Sociale forhold						
Off. udgifter til social beskyttelse	2007	360 448	2006	2 133	2007	2 140
Off. udgifter til social beskyttelse i pct. af BNP	2007	21,4	2006	19,6	2006	19,5
Off. udgifter til social beskyttelse pr. indbygger	2007	65 400	2006	44 197	2007	37 844
Sundhed						
Sundhedsudgifter i pct. af BNP	2007	7,3	2006	7,9	2006	8,9
Sundhedspersonale pr. 100.000 indbyggere	2005	2 027	2005	1 330	2006	996
Heraf læger pr. 100.000 indbyggere	2005	321	2005	188	2006	162
Udførte aborter pr. 1 000 levendefødte børn	2006	235	2007	67	2006	867
Selv mord pr. 100.000 indbyggere	2006	12	2002-2006	3,4	2006	102
Døde spædbørn pr. 1.000 levendefødte, drenge	2008	4,4	2007	6,2	2006	16,9
Døde spædbørn pr. 1.000 levendefødte, piger	2008	3,6	2007	2,9	2006	14,0
Retsvæsen						
Anmeldte straffelovsovertrædelser	2008	476 953	2008	866	2007	5 540
Sædelighedsforbrydelser	2008	2 477	2008	15	2007	462
Voldsforbrydelser	2008	18 486	2008	79	2007	863
Heraf drab og drabsforsøg	2008	250	2007	25
Tyveri	2008	188 376	2008	250	2007	1 714
Indbrud	2008	93 578	2008	56	2007	666
Indkomst, forbrug og priser						
Forbrugerprisindeks (inflation), årlig vækst i pct.	2008	3,4	2007	3,6	2008	4,5
Gennemsnitlig personindkomst, før skat, kr.	2007	274 092	2007	191 030	2005	184 769
Gennemsnitlig familieindkomst, efter skat, kr.	2007	298 347	2005	257 591

¹ Meteorologiske oplysninger målt i Thorshavn på Færøerne og Nuuk i Grønland. ² Ledigheden på Grønland opgøres som medio-ledige i pct. af den potentielle arbejdsstyrke.

Kilde: Danmarks Statistik, Færøernes Statistik, Grønlands Statistik, *Statistisk Tiårsoversigt* og *Nordic Statistical Yearbook*.

Tabel 454 (side 2 af 2) **Nøgletal for Færøerne og Grønland**

	År	Danmark	År	Færøerne	År	Grønland
Generel erhvervsstatistik						
Firmaer	2006	298 214	2007	2 550	2006	1 988
Beskæftigede fordelt efter erhverv, total pct.	2006	100	2007	100,0	2006	100,0
Landbrug, jagt og fiskeri	2006	1,4	2007	12,0	2006	4,9
Industri, råstof og forsyning	2006	16,5	2007	13,6	2006	5,1
Bygge og anlæg	2006	6,9	2007	8,5	2006	9,9
Handel, hotel og restauration	2006	16,0	2007	12,6	2006	19,9
Transport, post og tele	2006	6,7	2007	6,6	2006	8,8
Finansiering og forretningsservice	2006	13,5	2007	9,1	2006	4,9
Offentlige og personlige tjenester	2006	38,9	2007	36,2	2006	46,5
Uoplyst aktivitet	2006	0,1	2007	1,5	2006	0,0
Fiskeri						
Fiskerfartøjer	2008	1 815	2007	150	2006	863
Samlet fiskerifangst, 1.000 tons	2008	590	2007	582	2004	192
Fangst af rejer i pct.	2008	1,7	2007	1,2	2004	70,8
Fangst af torsk og sej i pct.	2008	5,7	2007	16,4	2004	3,2
Industri og foderfisk i pct.	2008	71,8	2007	70,9
Skudte sæler	2007	...	2008	-	2005	130 927
Byggeri og boligforhold						
Boligbestand	2008	2 710 000	2007	22 075
Gns. antal personer pr. bolig	2008	2,1	2007	2,6
Gns. boligareal, m ²	2008	110,4	2007	65,5
Tilgang af boliger	2008	24 129	2007	357	2006	225
Serviceerhverv						
Overnatninger i alt	2007	45 603 826	2006	116 236	2007	234 604
Indenlandske overnatninger i pct.	2007	51	2006	26	2007	51
Udenlandske overnatninger i pct.	2007	49	2006	74	2007	49
Heraf danske i pct.	•	•	2006	51	2007	69
Adgang til internet pct. af 16-74-årig befolkning	2008	85	2007	44	2006	69
Mobiltelefon pct. af befolkning mellem 16 og 74 år	2008	120	2007	155	2006	125
Udenrigshandel						
Import, mio. kr.	2008	561 662	2008	5 005	2007	3 643
Heraf import fra Danmark i pct.	•	•	2008	31,8	2007	70,1
Eksport mio. kr.	2008	586 670	2008	4 318	2007	2 332
Heraf eksport til Danmark i pct.	•	•	2008	12,1	2007	85,1
Eksport af fisk og fiskeprodukter i pct.	2008	2,9	2008	81,9	2007	81,7
Nationalregnskab						
Bruttonationalprodukt (BNP), årets priser, mio. kr.	2008	1 739 716	2003	9 699	2006	10 636
Årlig realvækst i pct. af BNP	2008	-1,1	2003	...	2006	2,6
BNP årets priser, pr indbygger, kr.	2008	315 655	2003	202 239	2006	187 341
Betalingsbalancen, løbende poster, mio. kr.	2008	35 352	2003	-130	2005	790,3
Betalingsbalancen i pct. af BNP	2008	2,0	2003	-1,3	2005	7,8
Offentlige finanser						
Overskud på offentlige finanser, mio. kr.	2008	63 184	2003	407	2007	386
Overskud på offentlige finanser i pct. af BNP	2008	3,6	2003	4,2	2006	3,6
Offentlige sektors nettogæld, mio. kr., ultimo året	2008	-83 074	2003	3 052	2007	-2 251
Offentlige sektors nettogæld i pct. af BNP, ultimo året	2008	-4,8	2003	31,0	2006	-21,2
Bloktilskud fra den danske stat, mio. kr.	•	•	2007	616	2007	3 202

 Kilde: Danmarks Statistik, Færøernes Statistik, Grønlands Statistik, *Statistisk Tiårsoversigt* og *Nordic Statistical Yearbook*.